

Samen maken we de longzorg toekomstbestendig

De uitdagingen in de longzorg zijn bekend en de oplossingen zijn complex. Wat voorop staat, is dat niemand het alleen kan.

Verkeerd gebruik van inhalers, belangrijke gesprekken over vaccinaties die niet gevoerd worden, patiënten die uit angst voor benauwdheid nauwelijks nog bewegen. Dit zijn geen theoretische vraagstukken uit beleidsnotities. Dit is de werkelijkheid van alledag. In de spreekkamer, aan de telefoon, op de afdeling, bij mensen thuis. Daar speelt het zich af. En daar liggen ook onze kansen.

Alle mensen en organisaties die zich inzetten voor longgezondheid zijn met elkaar verbonden binnen de Long Alliantie. De kracht van de alliantie zit in die verbinding. We vervullen een kernfunctie in het samenbrengen van het longzorgveld – van verpleegkundig specialist tot beleidsmaker, van patiëntvertegenwoordiger tot onderzoeker. We vinden het essentieel dat longverpleegkundigen goed zijn vertegenwoordigd binnen de Long Alliantie. Jullie perspectief maakt onze strategische keuzes altijd beter, praktischer, haalbaarder.

Longverpleegkundigen zijn betrokken bij alle fasen van het zorgtraject. Bij preventie, bij diagnose, bij behandeling, bij medicatie. Jullie zien wat werkt en wat beter kan. Jullie signaleren knelpunten voordat ze in rapporten verschijnen. Die praktijkkennis is goud waard.

Nauw met elkaar verbonden

De Long Alliantie heeft een nieuw strategisch kader voor toekomstbestendige longzorg, een aanpak die inzet op praktische oplossingen. Het kader is geen blauwdruk met alle antwoorden, maar een uitnodiging tot samenwerking. We focussen op drie gebieden die nauw met elkaar verbonden zijn: preventie, passende zorg en medicatie. Waarom juist deze drie? Omdat ze samen het verschil maken in het leven van mensen met een longaandoening. En omdat we alleen samen – met het hele longenveld – deze ambities kunnen waarmaken.

Laat me jullie meenemen langs de drie pijlers van onze nieuwe strategie die samen met longverpleegkundigen tot stand zijn gekomen.

Preventie

Op World Lung Day (25 september jl.) hebben we een mijlpaal bereikt: de presentatie van de Leidraad Vaccinaties voor volwassenen met een chronische longaandoening. Mensen met een longziekte lopen extra risico bij

luchtweginfecties. De leidraad geeft duidelijk en wetenschappelijk onderbouwd advies over welke vaccinaties bescherming kunnen bieden. De website Longvaccinaties.nl maakt deze informatie toegankelijk voor iedereen, zorgverleners en patiënten.

Een mooi voorbeeld van wat we samen kunnen bereiken. Dankzij een werkgroep met een brede vertegenwoordiging van expertises en beroepsgroepen.

Het geeft een solide basis. Maar nu begint het échte werk: het gesprek in de praktijk. Want daar wordt zichtbaar wat er achter 'ik denk er nog over na' zit. Angst? Wantrouwen? Verhalen op social media? In de spreekkamer ontstaat de verbinding. Daar wordt het verschil gemaakt tussen informeren en overtuigen, tussen doorvragen en ruimte geven. Kijk naar bewegen. We hebben goede onderzoeken over beweeginterventies bij longpatiënten. Maar de kunst zit in de vertaling en het kunnen aanreiken van oplossingen op maat. En dan het stoppen-met-roken-en/of-vapen-gesprek. Het wordt te weinig gevoerd, maar we weten dat het belangrijk is. En we kunnen leren van elkaar hoe we dit beter doen. De kennis is er. De interventies ook. Nu is het zaak om die effectief toe te passen.

Deze drie preventieve gesprekken – over vaccinaties, bewegen en stoppen met roken – vragen om meer dan protocollen. Ze vragen om verbinding maken, aansluiten bij waar iemand staat, herkennen wat iemand nodig heeft. Daar gebeurt preventie echt.

Passende zorg

Het moment waarop iemand hoort 'U heeft COPD' of 'Uw kind heeft astma' is ingrijpend. Dan begint het échte werk: vertalen wat het betekent. Voor werk, voor sport, voor vakantie, voor de toekomst. Daar maken we het verschil. We hebben goede instrumenten. Zoals, de Kwaliteitsstandaard COPD longaantal met ziekenhuisopname. Het Compassion-programma voor palliatieve zorg. Het 'Leef en zorgpad Jong zijn met astma' dat naast medische zorg ook de thuissituatie, school en sport omvat. Waardevolle kaders die we breed willen implementeren.

Ons strategisch kader benadrukt systematische monitoring van comorbiditeiten zoals cardiovasculaire aandoeningen. Want we weten: longproblemen komen zelden alleen. Er zijn hartproblemen, vermoeidheid, angst, de

Rutger Haandrikman overhandigt de Leidraad Vaccinaties voor volwassenen met een chronische longaandoening

impact op het gezin. Die integrale blik: daar willen we sterk in zijn.
 Een patiënt met COPD wordt vaak zowel in de eerste als tweede lijn behandeld. Twee DBC's, twee zorgtrajecten. En daar liggen onze grootste uitdagingen. Want hoe zorgen we dat iedereen echt samenwerkt? Dat informatie tijdig gedeeld wordt? Dat patiënten begrijpen waarom hun medicatie aangepast is? Die coördinatie tussen de lijnen: daar moeten we echt beter in worden.
 Passende zorg draait om verbinding. Tussen zorglijnen, tussen professionals, tussen kennis en toepassing. Daar bouwen we aan. Elke dag. Want juist die samenwerking over de lijnen heen, daar ligt nog veel winst.

Medicatie

Inhalatietechniek. Cruciaal voor werkzame behandeling. En toch gaat het regelmatig mis. Te snel inademen, te kort vasthouden, niet schudden, de inhaler ondersteboven houden.
 We hebben goede hulpmiddelen. Het Zorgpad Inhalatie-medicatie, inhalatorgebruik.nl. Praktische tools die werken. Het vraagt instructie, controle, en soms opnieuw uitleggen. En vooral: herkennen wanneer het probleem niet technisch maar emotioneel is.
 Want achter verkeerd medicatiegebruik zit vaak meer. Schaamte over afhankelijkheid. Angst voor bijwerkingen. Ontkenning van de ernst. Die signalen herkennen en er goed op inspelen – daar zijn professionals in de long-zorg sterk in.

Medicatie werkt als die correct gebruikt wordt. Logisch. Maar in de praktijk vraagt het aandacht. Niet één goede instructie, maar blijvend contact. Checken of het lukt, bijstellen als het niet lukt, begrijpen waarom het niet lukt. Daar investeren we in. In adequate begeleiding, in praktische tools, in kennisdeling over wat werkt. Want elke patiënt die zijn medicatie goed gebruikt, is winst.

Jullie stem is onmisbaar

We kunnen nog zulke mooie plannen maken, als ze niet werken in de praktijk, schieten we niets op. De kennis van longverpleegkundigen over wat werkbaar is, welke interventies aanslaan, waar de echte uitdagingen liggen, die hebben we nodig aan tafel.
 Ons strategisch kader is ambitieus en dat mag ook. We willen regionale kwaliteitsverschillen verkleinen, fragmentatie doorbreken, praktijkvariatie verminderen. We faciliteren kennisdeling en brengen partijen samen. En we kunnen het realiseren. Met het hele veld. Met de longverpleegkundigen als medeontwerpers, als sparringpartners, als brug tussen beleid en praktijk.
 Kom naar onze bijeenkomsten. Deel jullie ervaring. Vertel wat werkt en wat beter kan. Help mee om landelijke standaarden te vertalen naar lokale praktijk. Jullie inbreng maakt het verschil.
 Want daar gaat het uiteindelijk om: betere zorg voor mensen die moeite hebben met ademen.

▶ Rutger Haandrikman, directeur Long Alliantie Nederland (LAN)